

[Grethe Philip.]

nu engang ikke uden om, at Danmarks stigende gæld til udlandet er vort hovedproblem i disse år, og at vi, hver gang vi bruger det økonomiske værktøj — og det gælder i høj grad også fastlæggelsen af statens budget — må overveje, hvorledes det vil indvirke på betalingsbalancen.

De sidste bulletiner, der er indgået, giver os nu et billede af udviklingen i betalingsbalancens hovedposter for de første 10 måneder. Selv om vi tager hensyn til, at underskuddet på betalingsbalancens løbende poster normalt er særlig lavt i tredje kvartal, er der dog en væsentlig forbedring at spore i forhold til tidligere kvartaler, en forbedring, der vel at mærke, som det også tidligere er nævnt af en af ordførerne, af gode grunde ikke kan skyldes indførelsen af 10 pct.s importafgiften, der først kom senere. Man kan altså tillade sig en vis behersket optimisme, der yderligere styrkes af, at der ventes en opadgående linje i den internationale konjunkturudvikling i 1972. USA, England og Sverige, der har været inde i en stagnerende periode, har besluttet at føre en mere ekspansiv politik, og Tyskland har lempet finans- og pengepolitikken.

På den anden side afhænger meget af erhvervslivets forventninger og den takt, hvori erhvervsvirksomhederne reagerer f. eks. med hensyn til at øge investeringerne. Ingen af os kan derfor vide præcis, hvornår og hvor hurtigt opsvinget vil sætte ind. Den forrige regering førte i 1969 og i 1970 en meget restriktiv finans- og pengepolitik, der vel bragte resultater, men som modvirkedes af den væsentlige bytteforholdsforringelse omkring årsskiftet 1971 og frem til sommeren. Vi har stadig behov for en stram finans- og pengepolitik, hvis vi skal have nogen mulighed for at komme i gang med at mindske vort betalingsbalanceunderskud. At vi fra det radikale venstre ser det som mildest talt uhensigtsmæssigt, at regeringen nylig har trumfet en 10 pct.s importafgift igennem, skal blot her tilføjes, idet jeg i øvrigt henviser til partiets ordførers tidligere indlæg i denne sag.

Det er i hele dette økonomiske perspektiv med en betydelig valutagæld og en ledighed på ca. 4 pct. på årsbasis, men også med visse lyspunkter forude i retning af opadgående konjunkturer og faldende international

rente, vi nu skal vurdere det fremlagte finanslovsforslag for statens indtægter og udgifter i finansåret 1972-73. De samlede offentlige udgifter beslægtet ved dette finanslovsforslags fremsættelse, så vidt jeg ved, for første gang mere end halvdelen af den samlede nationalindtægt. Der øves således over de offentlige budgetter en meget betydelig indflydelse på hele samfundsøkonomien.

Sjældent har reaktionerne på et finanslovsforslag været så forskellige som dem, man har set i år. Det socialdemokratiske blad Aktuelt skriver i en kommentar, at der for tiden føres en jernhård politik, og at man har valgt at foretage en sanering, som ingen skal høre kritik for, mens det konservative Berlingske Tidende taler om et kæmpebudget, hvor den vældige indtægtsstigning mere end opsluges af udgiftsstigninger. Hvad er nu rigtigt i alt dette? Jeg skal villigt indrømme, at jeg selv kom lovlig hurtigt ud med en bladkommentar, hvor jeg havde ladet mig besnære af ministerens ord om, at der skulle holdes igen, og at der kun i realiteten var tale om meget beskedne procentstigninger i udgifterne.

Men her som overalt, hvor man beskæftiger sig med tal og statistik, afhænger konklusionerne jo af, hvilke tal der sammenlignes. I dette tilfælde kan vi i den oversigt af 30. november 1971, der viser hovedtallene i statsbudgettet i de to foregående og det kommende finansår, sammenligne finanslovsforslagstallene enten med de tilsvarende tal i finansloven for 1971-72 eller med de senere skøn for, hvorledes tallene rent faktisk vil vise sig at blive for 1971-72. Man kan også i stedet sammenholde forslaget med de skøn, den tidligere regering lagde frem som finansplan den 23. august 1971 i forbindelse med fastlæggelsen af udskrivningsprocenten. Det giver overordentlig store forskelle, om man anvender det ene eller det andet sammenligningsgrundlag, og der er altså rige muligheder for at udvælge de tal, der kan skræmme eller berolige, alt efter temperament og formål.

Prøver man at få et noget mere nuanceret billede af, hvad der nu lægges op til, viser det sig, at der er betydelige stigninger i såvel indkomst- som udgiftstal fra finansloven 1971-72 til forslaget for 1972-73. Men man må dog retfærdigvis tilføje, at der også var